

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege privind omologarea și supravegherea
pieței pentru vehiculele agricole și forestiere

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Proiectul de Lege privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele agricole și forestiere
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Prezentul proiect este elaborat în scopul asigurării cadrului normativ național cu reglementări tehnice aplicabile domeniilor reglementate, potrivit anexei nr. 2 al Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor. Normele statuate la art. 10 și 17 al legii menționate indică expres obligativitatea asigurării conformității produsului cu reglementările tehnice, cu scopul de a preveni introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a produselor care prezintă un risc grav pentru interesele publice menționate la art. 1 alin. (1) sau care nu corespund cerințelor reglementărilor tehnice aplicabile. Astfel, se urmărește crearea unei piețe interne în vederea armonizării caracteristicilor în materie de siguranță ale vehiculelor agricole și forestiere. Prin urmare, prevederile Legii privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele agricole și forestiere, vor îmbunătăți funcționarea pieței prin consolidarea supravegherii acesteia în ce privește produsele care cad sub incidența reglementărilor tehnice ce transpun legislația Uniunii Europene, pentru a garanta că numai produsele conforme care îndeplinesc cerințele de garantare a unui nivel ridicat de protecție a mediului înconjurător sau sănătății publice sau nu prezintă un risc grav pentru siguranța la locul de muncă, precum sănătatea și siguranța în general, protecția consumatorilor, sunt puse la dispoziție pe piață.</p> <p>Având în vedere prevederile art. 173 din Acordul de Asociere între RM, pe de o parte, și UE și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, potrivit căruia Republica Moldova urmează să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura în mod progresiv conformitatea cu obiectivele Uniunii Europene în materie de reglementări tehnice, standarde, acreditare, evaluarea conformității, sistemul de supraveghere a pieței, și se angajează să urmeze principiile și practica prevăzute în acquis-ul relevant al Uniunii Europene.</p> <p>Conform angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere RM-UE (Pg. AA – Art. 173 alin. (1), art. 174, Anexa XVI) Regulamentul UE 167/2013 urma să fie transpus în legislația națională în anul 2023, dar nu s-a realizat. Respectiv, în Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 829/2023, în Clusterul 2, Capitolul I la acțiunea nr. 2 se prevede elaborarea respectivului proiect, care ar asigura conformarea produselor prin omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele agricole și forestiere.</p>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>În Republica Moldova, piața tractoarelor agricole și forestiere, a remorcilor acestora și a echipamentului remorcat interschimbabil, împreună cu sistemele, componentele și unitățile lor tehnice separate nu a constituit subiectul unei reglementări dedicate. Unele elemente mai generale, parțial aferente reglementării pieței tractoarelor, remorcilor și echipamentelor remorcate agricole/forestiere au fost abordate în următoarele acte legislative și normative.</p> <p>Legea 20/2016 cu privire la standardizarea națională, stabilește cadrul legal pentru organizarea activității de standardizare națională. Conform Legii, aplicarea unui standard moldovenesc poate deveni obligatorie, în totalitate sau în parte numai printr-un act normativ în care se face referință directă la acest standard, în cazul în care considerentele de ordin public, de protecție a</p>

vieții, a sănătății și a securității oamenilor, a mediului și a intereselor consumatorilor fac necesară o astfel de măsură. Aceste prevederi sunt aplicate la elaborarea reglementărilor tehnice, conform art. 7 din legea nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică. Prevederile alin. (3) al art. 14: „Aplicarea unui standard moldovenesc poate deveni obligatorie pentru părțile care declară conformitatea cu acest standard printr-un contract, marcă, declarație, certificat sau orice altă formă.”, în conexiune cu prevederile alin. (4) al art. 7 din legea nr. 420 din 22.12.2006 privind activitatea de reglementare tehnică, asigură evaluarea veridică a conformității produselor vizate, precum și o supraveghere eficientă a pieței acestor produse, asigurând posibilitatea de identificare și urmărire a produsului și la diferite etape a ciclului de viață (ante – plasare pe piață/punere în funcțiune, post – plasare pe piață/punere în funcțiune).

Legea 20/2016 a abrogat Legea 590/1995 cu privire la standardizare. Prin excluderea noțiunii de “standard de firmă” și în absența unor reglementări tehnice în condițiile Legii 420/2006, producătorii vehiculelor agricole și forestiere din Republica Moldova sunt plasați în un vid de reglementare ce nu permite respectarea cerințelor de fond față de vehiculele agricole: cerințe privind siguranța în funcționare, cerințe pentru siguranța la locul de muncă și cerințe pentru performanța de mediu. Totodată, în lipsa unei reglementări tehnice, producătorii de vehicule agricole și forestiere sunt plasați în afara supravegherii de stat de specialitate.

Legea nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică, stabilește cerințele generale față de conținutul și modul de elaborare, publicare și aplicare a reglementărilor tehnice pentru a asigura transparența procesului de reglementare și circulația liberă a produselor și serviciilor, stabilește drepturile și obligațiile autorităților de reglementare, precum și cerințele față de supravegherea pieței în scopul protecției pieței interne de produsele periculoase, falsificate și neconforme cerințelor prescrise și/sau declarate. Legea stabilește cerințele generale pentru modul de elaborare și conținutul reglementărilor tehnice, definește drepturile, obligațiile și atribuțiile autorităților de reglementare, principiile, modalitățile de supraveghere a pieței. Legea plasează accentele activității de reglementare tehnică pe asigurarea securității produselor pentru viața și sănătatea oamenilor, pentru regnul animal, cel vegetal și pentru mediul ambiant, în vederea protecției intereselor consumatorilor, inclusiv pentru prevenirea practicilor susceptibile să inducă în eroare pe aceștia, precum și pentru alte considerente de ordin public.

Ținând cont de faptul că reglementările tehnice trebuie să conțină procedurile de evaluare a conformității, precum și pentru asigurarea securității în vederea protecției intereselor consumatorilor, alin. (2) al art. 3 statuează, pentru domeniile reglementate în care există legislație de armonizare a Uniunii Europene, reglementările tehnice naționale transpun această legislație. Lista domeniilor reglementate este prevăzută în anexa nr. 3 la Legea nr. 235 din 1 decembrie 2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității.” Conform art. 7, reglementările tehnice urmează a face referințe la standardele moldovenești ceea ce va conferi prezumpția de conformitate cu cerințele esențiale.

Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, stabilește cadrul legal pentru activitatea de acreditare a organismelor de evaluare a conformității, realizată cu titlu obligatoriu sau voluntar, pentru punerea la dispoziție a produselor pe piață și pentru activitatea de evaluare a conformității, indiferent de faptul că această evaluare este obligatorie sau nu la produsele introduse pe piață și/sau utilizate în Republica Moldova.

Evaluarea conformității se efectuează cu titlu obligatoriu doar pentru domeniile reglementate, precum și pentru produsele neincluse în domeniile din anexa nr. 3 al Legii, pentru care există cerințe prevăzute în reglementările tehnice respective. Tractoarele, remorcile și echipamentele remorcate nu fac parte, la moment, din lista domeniilor reglementate, evaluarea conformității lor fiind efectuată cu titlu voluntar. Conform art. 17, evaluarea conformității cu titlu voluntar se realizează prin certificare, inspecție, încercare sau combinațiile lor și nu se impune prin reglementări tehnice. Lipsa unui cadru de reglementare clar determină absența unui organism de certificare ce ar atesta conformitatea produselor supuse evaluării conformității cu cerințele esențiale aplicabile.

Legea nr. 422/2006 privind securitatea generală a produselor, stabilește cadrul legal general pentru asigurarea securității produselor plasate pe piața Republicii Moldova. Prevederile legii se aplică tuturor produselor în măsura în care nu există reglementări tehnice specifice privind securitatea produselor respective. Totodată, în cazul în care securitatea produselor este acoperită de reglementări tehnice specifice, legea se aplică numai pentru aspectele și riscurile sau categoriile de riscuri neacoperite de reglementările tehnice specifice.

Potrivit datelor statistice se constată că, piața vehiculelor agricole și forestiere este formată din importuri care sunt realizate din diferite țări și anume, în cea mai mare parte din Belarus, China, India, Turcia, Japonia, țări ale uniunii europene, etc., conform tabelului:

Țara de import	Anul 2020, unități tractoare	Pondere %	Anul 2021, unități tractoare	Pondere %	Anul 2022, unități tractoare	Pondere %	Anul 2023, unități tractoare	Pondere %	Anul 2024, unități tractoare	Pondere %
Țări UE	317	15	378	14	788	23	401	16	407	13
Belarus	380	18	649	24	602	18	245	10	198	6
China	675	33	1240	46	1496	45	1036	41	1454	47
Turcia	132	6	115	4	25	0,74	120	5	79	3
India	28	1	142	5	179	5	167	7	38	1
Japonia	484	24	158	6	73	2	527	21	894	29
Irlanda	0	0,0	5	0,19	184	5	44	2	3	0,1
Ucraina	4	0,2	9	0,33	8	0,24	1	0	17	0,5
SUA	3	0,1	0	0	0	0	2	0	1	0,03
Elveția	0	0,0	1	0,04	5	0,15	1	0	0	0,0
Marea Britanie	27	1,3	0	0	1	0,03	0	0	0	0,0
Coreia de Sud	8	0,4	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Total	2058		2697		3361		2544		3091	

În perioada anului 2022 în Republica Moldova au fost asamblate tractoare din categoria „T2” de SRL Agropiese TGR Grup. Numărul de tractoare asamblate a constituit 36 unități tractoare de marca Belarus 82.1 și 42 unități tractoare Belarus 820, cu o cifră de afacere de circa 32 mln lei MD. Din motive economice și lipsa unui cadru normativ a încetat asamblarea acestora.

Totodată, există producătorul Î.C.S. „BECK CIMIȘLIA” S.R.L. care produce părți componente pentru vehicule interschimbabile din categoria „R”, care în perioada 2019-2023 a produs părți și componente pentru export și piața internă, conform tabelului:

Anul 2019 părți și componente pentru export, un.	Anul 2019 Remorci pentru piața internă, un.	Anul 2020 părți și componente pentru export, un.	Anul 2020 Remorci pentru piața internă, un.	Anul 2021 părți și componente pentru export, un.	Anul 2021 Remorci pentru piața internă, un.	Anul 2022 părți și componente pentru export, un.	Anul 2022 Remorci pentru piața internă, un.	Anul 2023 părți și componente pentru export, un.	Anul 2023 Remorci pentru piața internă, un.
28	0	52	1	44	3	43	2	33	1

Legea 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, stabilește norme și proceduri pentru agenți economici cu privire la produsele care fac obiectul anumitor reglementări tehnice, precum și un cadru de cooperare a autorităților de supraveghere a pieței cu agenții economici, și un cadru pentru controalele privind produsele care intră pe piața Republicii Moldova. Conform alin. 7 al art. 2, supravegherea pieței în ceea ce privește autovehiculele și remorcile acestora, precum și sistemele, componentele și unitățile tehnice separate destinate vehiculelor respective, aeronavele și echipamentele din domeniul aeronautic, mijloacele de transport navale se efectuează conform reglementărilor tehnice ce transpun legislația Uniunii Europene, care stabilesc dispoziții specifice privind supravegherea pieței cu același obiectiv. Conform anexei nr. 2 la Lege, drept autoritate de reglementare este desemnat Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, cu mențiunea că drept autoritate de supraveghere a pieței va fi desemnată o instituție din subordinea Ministerului.

Hotărârea Guvernului 607/1999 cu privire la Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică "Intehagro" al Ministerului Agriculturii și Industriei Prelucrătoare, prin care se desemnează Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” în calitate de autoritate de supraveghere a stării tehnice a tractoarelor, remorcilor și a utilajelor în sensul asigurării siguranței și inofensivității în procesul utilizării lor. Hotărârea stabilește atribuțiile funcționale, obligațiile și drepturile inspectorilor responsabili de supravegherea tehnică.

Hotărârea Guvernului nr. 1047/1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare "Automobilul" în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora, prin care au fost aprobate regulamentul cu privire la Registrul de stat al transporturilor, regulile de înmatriculare a mijloacelor de transport, și regulile de testare tehnică obligatorie a autovehiculelor și remorcilor acestora. Hotărârea Guvernului nr. 357/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere, ce reglementează aspectele referitoare la securitatea în trafic a vehiculelor prin efectuarea verificării tehnice periodice a vehiculelor participante la trafic.

Unificarea legislației la nivelul Uniunii Europene a fost de a garanta libera circulație a produselor, astfel ca aceste să asigure că respectă cadrul normativ și, prin urmare, îndeplinesc cerințele care garantează un nivel ridicat de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța în general, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția consumatorilor, protecția mediului, a siguranței publice și a oricăror alte interese publice protejate de legislația respectivă. Asigurarea aplicării cu strictețe a unor astfel de cerințe este esențială pentru protecția adecvată a acestor interese și pentru a crea condiții în care să fie stimulată concurența loială pe piața mărfurilor.

Cadrul normativ național nu identifică reglementări tehnice potrivit cărora se stabilește conformitatea vehiculelor agricole și forestiere, remorcilor acestora, interschimbabilelor, cât și modul de supraveghere a pieței. Ajustarea reglementărilor naționale conform standardelor instituite la nivelul Uniunii Europene vor contribui atât la siguranța și protecția vieții umane, cât și la protecția drepturilor consumatorilor.

De remarcat că, odată ce normele naționale vor institui reglementări tehnice identice celor vizate în actele Uniunii Europene, vor fi create premise pentru accesul producătorilor autohtoni la piața Uniunii.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul stabilește că tractoarele, remorcile, interschimbabilele și componentele acestora pot fi puse pe piață, înmatriculate sau sunt puse în exploatare numai dacă sunt omologate și însoțite de un certificat de conformitate, care confirmă că acestea asigură un nivel de siguranță în funcționare, de protecție a mediului și de siguranță la locul de muncă și nu pun în pericol sănătatea și siguranța persoanelor, și îndeplinesc cerințele aplicabile stabilite.

Omologarea de tip pentru întregul vehicul, include următoarele proceduri:

- (a) omologarea de tip în etape succesive;
- (b) omologarea de tip într-o singură etapă;
- (c) omologarea de tip mixtă.

Omologarea de tip pentru stadiul final se acordă numai după ce autoritatea de omologare a verificat că vehiculul omologat în stadiul final satisface, la momentul respectiv, toate cerințele tehnice aplicabile. Aceasta cuprinde o verificare a documentelor pentru toate cerințele prevăzute în omologarea de tip pentru un vehicul incomplet acordată în cadrul unei proceduri multietapă, chiar dacă este acordată pentru o categorie sau o subcategorie diferită de vehicul.

Omologarea de tip se acordă numai după ce au fost verificate măsurile privind conformitatea producției și îndeplinește cerințele aplicabile de către vehiculul, sistemul, componenta sau unitatea tehnică separată în cauză.

La introducerea pe piață sau punerea în exploatare a vehiculelor, sistemelor, componentelor sau unităților tehnice separate, producătorii se asigură că acestea sunt fabricate și omologate în conformitate cu cerințele minime aprobate de organul de specialitate.

Pentru asigurarea procesului de omologare Guvernul urmează să instituie sau desemneze autoritatea de omologare competentă în materie de omologare, precum și autoritatea de supraveghere a pieței competentă în materie de supraveghere a pieței.

În scopul desfășurării activității sale, autoritatea de omologare poate desemna un serviciu tehnic. Serviciile tehnice sunt desemnate pentru una sau mai multe dintre următoarele patru categorii de activități, în funcție de domeniul lor de competență:

- categoria A: servicii tehnice care efectuează în cadrul propriilor lor unități încercările specificate;
- categoria B: servicii tehnice care supraveghează încercările specificate;
- categoria C: servicii tehnice care evaluează și monitorizează cu regularitate procedurile producătorului de control al conformității producției;
- categoria D: servicii tehnice care supraveghează sau efectuează încercări sau inspecții pentru supravegherea conformității producției.

Autoritatea de omologare poate fi desemnată în calitate de serviciu tehnic pentru una sau mai multe dintre cele patru activități.

Totodată, luând în considerare că anumite sarcini pot fi îndeplinite numai de producător, este necesar să se facă distincția clară între producător și operatorii economici. De asemenea, este necesar să se facă o distincție clară între importator și distribuitor, deoarece importatorul introduce produse din țări străine. Astfel, importatorul ar trebui să se asigure că respectivele produse sunt conforme cu cerințele aplicabile din Republica Moldova. Este necesar să se garanteze că produsele identificate care intră pe piața internă sunt conforme cu toate cerințele tehnice aprobate. Prin urmare, sunt prevăzute dispoziții care să impună importatorilor obligația de a se asigura că produsele pe care le introduc pe piața internă corespund cerințelor aplicabile și că nu introduc pe piață produse care nu îndeplinesc cerințele respective sau prezintă riscuri. Nu în ultimul rând pentru a contribui la protecția mediului sunt prevăzute reglementări de

performanța de mediu care reglementează emisiile de gaze de eșapament ale motoarelor și poluarea fonică.

Proiectul propus vizează și procedura de notificare pentru organismele de evaluare a conformității și modul de supraveghere a pieței.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea „a nu face nimic”, care constă în a păstra situația existentă de supraveghere a pieței, care va menține mecanismul considerat insuficient limitat în instrumente instituționale pentru a asigura un nivel ridicat de produse conforme cu cerințele reglementărilor tehnice.

În cazul inacțiunii din partea statului, aceasta va avea ca rezultat stagnarea îmbunătățirii domeniului de supraveghere a pieței care se va evidenția prin și nealinierea la cerințe unice pe piața internă:

- menținerea prezumției cetățenilor în calitate de consumatori precum că, statul nu poate să asigure că produsele plasate pe piață sunt sigure sau conforme cu cerințele reglementărilor tehnice;

- domeniul de aplicare al legii va acoperi doar parțial domeniul de aplicare prevăzut de actul normativ european. Astfel unele domenii/ categorii de produse ne vizate de lege vor rămâne în continuare în afara domeniului legii;

- ne perfecționarea sistemului de supraveghere a pieței va duce la apariția unor bariere netarifare în circuitul produselor;

- lipsa unei conlucrări sistemice și permanente în cadrul sistemului de supraveghere a pieței.

Astfel, menționăm că opțiunile alternative nu au fost analizate, deoarece organul de specialitate care să aprobe condițiile tehnice și care să garanteze un nivel ridicat de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța în general, protecția consumatorilor, protecția mediului la moment, nu sunt atestate pe teritoriului Republicii Moldova.

Produsele vizate sunt importate și potrivit datelor prezentate mai sus arată o fluctuație la import cu anumite creșteri de interes a domeniului. În acest sens, este important de a interveni în cel mai scurt timp pentru protejarea mediului, a siguranței publice și a oricăror alte interese publice.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea prevederilor proiectului de lege în Republica Moldova va fi asigurată printr-o combinație de mecanisme de monitorizare și control, inclusiv:

- Supravegherea pieței: Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” urmează a fi responsabil pentru efectuarea verificărilor vehiculelor agricole și forestiere, precum și componentelor acestora:

- efectuarea operațiunilor de verificare prin intermediul serviciilor tehnice desemnate și sau contractate pentru executarea lucrărilor de testare a vehiculelor agricole sau forestiere, precum și, componentelor acestora în dependență de omologarea solicitată de „tip” sau „individuală”;

- monitorizarea vehiculelor agricole și forestiere în procesul punerii în exploatare la data înmatriculării acestora.

- Colaborare cu autoritățile vamale pentru prevenirea importurilor neconforme.

- Monitorizarea vamală: Serviciul Vamal al Republicii Moldova va lucra îndeaproape cu Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” pentru monitorizarea vehiculelor agricole și forestiere importate, asigurându-se că acestea intră pe piață respectând cerințele înainte de a fi puse în vânzare.

Activitățile de supraveghere a pieței se va desfășura în procesul punerii în exploatare a vehiculelor agricole și forestiere la data înmatriculării acestora.

În baza reclamațiilor, asigurarea verificării conformității vehiculelor agricole sau forestiere prin intermediul serviciilor tehnice desemnate și sau contractate pentru executarea lucrărilor de testare a vehiculelor agricole sau forestiere, precum și, componentelor acestora.

Acțiuni corective: În caz de nerespectare, Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” i se va acorda autoritatea de a emite avertismente, de a cere aplicarea amenzi și, dacă este cazul, de a scoate de pe piață produsele neconforme.

Penalități și sancțiuni pentru nerespectare: Amenzile contravenționale, rechemarea produselor sau interdicțiile vor fi impuse pentru încălcări.

Conștientizarea publicului și implicarea părților interesate: Organizarea consultărilor și implicarea părților interesate în procesul de reformă, acțiuni de informare a părților interesate și al beneficiarilor finali – producătorii agricoli, pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la reglementările comunitare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Conform planificării financiare strategice pe termen scurt pentru anii 2025-2027, este necesară suma de 2 781,6 mii MDL pentru organizarea activității de omologare și supravegherea pieței.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Producătorii, operatorii economici, importatorii, distribuitorii de vehicule agricole și forestiere, care nu posedă declarația de conformitate vor resimți impactul proiectului.

Ținându-se cont de faptul că, până în prezent nu a fost aplicată o astfel de normă costurile sunt deduse orientativ și acestea pot fi în mărime de 10 000 lei per cerere, care includ următoarele operațiuni:

- efectuarea evaluării unui producător nou sau a unui producător existent care depune o cerere de omologare pentru un produs nou sau un domeniu nou de reglementare;
- alocarea numărului de omologare;
- stabilirea necesarului de încercări;
- emiterea comenzii de încercări;
- verificarea îndeplinirii cerințelor tehnice;
- analiza finală a dosarului de omologare și decizia finală privind acordarea omologării;
- generarea și transmiterea documentului de omologare;
- verificarea periodică a conformității produsului;
- verificarea periodică a valabilității omologărilor de tip acordate.

Notă: costurile indicate supra au fost preluate prin analogie din resursele informaționale plasate pe paginile web ale autorităților de omologare (recunoscute) pentru produsele care sunt supuse omologării obligatorii.

Serviciile tehnice pot aplica tarifele proprii care pot cuprinde o sumă de peste 60 000 lei în dependență de complexitatea lucrărilor de testare a produsului și elaborarea rezultatelor de testare.

În această ordine de idei, ținem să menționăm că, potrivit datelor din SI Registrul Utilajului Agricol, în anul 2024 au fost înmatriculate în Republica Moldova un număr total de 3 495 de tractoare. Din acest total, 1 682 unități sunt noi cu anul de fabricare 2020 – 18 un., 2021 – 67 un., 2022 – 266 un., 2023 – 603 un. și 2024 -605 un, iar restul 1 813 unități sunt de mâna a doua și cuprinde și reînmatricularea. Din numărul de 1682 tractoare noi doar 138 unități sunt din Comunitatea Europeană, care reprezintă o pondere de circa 9 la sută. Prin urmare, peste 60 la sută au fost fabricate înainte de anul 2022, majoritatea fiind de mâna a doua și importate din afara spațiului UE, prin urmare, acest număr poate deveni ineligibile pentru înmatriculare, ceea ce ar afecta grav activitatea comercială și accesul agricultorilor la tractoare accesibile.

Conform datelor declarate de importator în baza de date PREȚ DE REFERINȚĂ, se constată că, piața Republicii Moldova consumă tractoare cu un nivel de emisie între EURO 1 și EURO3. Ce privește tractoarele cu emisie EURO 4 și EURO 5 sunt unitare deoarece costurile acestora sunt mult mai mari.

Potrivit registrului se constata că un tractor din clasa 75-80 c.p. cu nivel de emisie EURO 3 costă de la 400 000 pînă la 651 000 lei MDL, iar un tractor din aceeași clasa cu nivel de emisie Euro4 costă peste 800 000 lei MDL. Efectuând un calcul, putem spune că, costurile cresc cu 15 – 35 la sută (costurile variază și în dependență de dotarea tehnică fapt ce face dificil obținerea unui calcul exact). Respectiv, putem menționa că, peste 90 la sută din tractoarele importate sunt neconforme cerințelor de emisie a gazelor.

Totodată, ținem să menționăm despre faptul că, potrivit practicii europene, cu ar fi România, aplică normele de emisie doar pentru categoria de tractoare „Tb”, tractoare care se deplasează cu viteză mai mare de 40 km /h. Prin urmare, tractoarele importate în Moldova sunt tractoare din categoria „Ta” care se deplasează cu viteză nu mai mare de 40 km/h. Respectiv, normele regulatorii din Regulamentul EU 1628/2016 privind cerințele referitoare la limitele emisiilor de poluanți gazoși și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră, se răsfrîng asupra tractoarelor agricole și forestiere care se deplasează exclusiv pe drumurile publice. În cazul Moldovei acestea sunt tractoarele ce deservește gospodăriile satești, municipale și cele ce sunt în afara domeniului agricol. Estimând costurile alinierii la cerințele comunitare pe emisii de gaze, pentru a asigura achiziționarea de tractoare a unui număr de 1000 de tractoare importate, costurile ar crește cu peste 120 mln lei.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul urmărește ca vehiculele agricole și forestiere, componentele acestora să fie puse la dispoziție pe piață, înmatriculate sau puse în exploatare, doar dacă nu pun în pericol sănătatea și siguranța persoanelor și să îndeplinească cerințele aplicabile stabilite, inclusiv cu respectarea progreselor tehnologice, care vizează îmbunătățirea performanțelor de mediu, astfel încât emisiile de gaze de eșapament să fie reduse considerabil. La acest capitol vizează doar tractoare cu o viteză de deplasare mai mare de 40 km/h și acestea sunt din categoria de tractoare „Tb” și anume cele care circulă pe drumul public.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul va contribui la obiectivele stabilite în vederea protecției pieței urmare a identificării de către Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” a unui produs neconform plasat pe piață internă și acesta va fi retras. Totodată, mecanismul dat va fi aplicat și în cazul sesizării din partea autorităților relevante din statele străine.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 167/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 februarie 2013 privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele agricole și forestiere.

Obiectivul urmărit de actele europene este de a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății și siguranței umane, și protecția mediului, garantând în același timp funcționarea pieței interne a Uniunii Europene prin stabilirea unor cerințe armonizate pentru produsele vizate.

Actul respectiv nu a fost transpus anterior în cadrul normativ național, în acest sens în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, a fost elaborat tabelul de concordanță pentru actul Uniunii Europene transpus. Prevederile nepreluate din Regulamentul UE nu sunt aplicabile pentru Republica Moldova.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de lege creează cadrul normativ necesar aplicării Regulamentului (UE) nr. 167/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 februarie 2013 privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele agricole și forestiere și a actelor delegate.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul de lege va fi supus consultărilor publice și avizărilor/expertizărilor de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în implementarea legii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, în cadrul procesului de consultare/avizare, următoarele instituții sunt vizate:

Avizare:

- Ministerul infrastructurii și dezvoltării regionale;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Afacerilor Interne;
- Ministerul Mediului;
- Centrul de Armonizare a Legislației;
- Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro”.

După definitivarea proiectului în urma procesului de avizare, proiectul de lege va fi remis spre expertizare, după cum urmează:

Expertizare:

- Ministerul Justiției;
- Centrul Național Anticorupție.

La fel, proiectul va fi transmis spre consultare mediului de afaceri. Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului poate fi accesat pe portalul web oficial al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și pe portalul guvernamental https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14453.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege va fi supus expertizei juridice și respectiv, expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Rezultatele expertizelor menționate supra vor fi reflectate la etapa recepționării acestora.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul nu contravine legislației naționale.

Actul propus se alătură eforturilor statului de a atinge obiectivele stabilite prin Legea nr.162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Serviciul Vamal se va asigura că vehiculele agricole și forestiere importate să corespundă cerințelor minime de plasare pe piață.

ISST „Intehagro” se va asigura că vehiculele agricole și forestiere puse la dispoziție pe piață sau puse în exploatare pe teritoriul Republicii Moldova corespund prevederilor proiectului, respectiv în cazul neconformității acestora va fi interzisă comercializarea/utilizarea acestora, după caz retrase de pe piață.

Persoanele interesate se vor adresa la autoritatea de omologare desemnată în scopul eliberării certificatului de omologare pentru demonstrarea conformității produsului.

În acest scop, se va desemna autoritatea de omologare și supravegherea pieței, care va institui un serviciu tehnic și după caz va contracta din afară în cazul lipse competenței pe domeniul vizat în cerere.